

Musicalster Janke Dekker:

'Ineens besepte ik: met zingen en acteren kun je je brood verdienen'

Een leergierig meisje groeit op in een arme buurt. Arm, maar niet kansarm, want ze boft. Met haar grootouders. En met fantastische leerkrachten op de basisschool, op de middelbare school en later op de toneelacademie en kleinkunstacademie. Nog voor ze is afgestudeerd, straalt Janke Dekker op het podium van Carré, in de hoofdrol van Evita.

Delft. Stad van het Delfts blauw, van Vermeer en ... van Janke Dekker, musicalster, zangeres, actrice en tegenwoordig vooral actief als theaterproducent. Dekker, enig kind, groeide, omdat haar vader al voor haar geboorte overleed, samen met haar moeder op in het huis van haar opa en oma. 'We waren arm en woonden in een heel arme buurt. Een echte arbeidersbuurt, maar geen achterbuurt. Er was een hoog ethos: alle kinderen moesten leren. Mijn grootvader was daar een groot voorvechter van. Als andere kinderen in de buurt dreigden uit te vallen van school ging hij er achteraan, zodat ze weer zin kregen om naar school te gaan. Iedereen in de buurt was ervan overtuigd dat je moest leren om uit de spiraal van armoede te komen. Leren, leren, leren. Er waren ook heel veel boeken bij ons thuis en we gingen twee keer per week naar de bibliotheek. Ik vond het heerlijk.'

Eén groot feest

Dekker zat op twee basisscholen. 'De eerste jaren zat ik op 'de school met de Bijbel'. Een ouderwets schoolgebouw met heel hoge gangen en heel hoge ramen. Ik had het gevoel dat ik de hele dag opgesloten zat. Die school werd gesloten. Vanaf de derde ging ik naar de Prins Bernhardschool. Een leuke school, een licht gebouw. Vanaf dat moment was mijn lagereschooltijd één groot feest. Ik ging graag naar school. De docenten waren heel leuk; een mooie mix van jonge leerkrachten en docenten die al veertig jaar in het vak zaten. De sfeer was er heel goed en je werd er in alles gestimuleerd. Dat kwam omdat de docenten heel diverse interesses hadden. Eentje hield erg van tekenen. Die liet ons beroemde schilderijen zien en naschilderen. Een oudere docente, mevrouw Maagdendans, was enorm van de poëzie en wist haar enthousiasme heel goed over te brengen. De docenten hadden heel veel vrijheid om hun lessen naar eigen smaak in te vullen. Het was heel 'rijk' onderwijs.'

'Er waren veel boeken bij ons thuis en we gingen twee keer per week naar de bibliotheek. Ik vond het heerlijk.'

Aanvullende test

Dekker was als een spons die alle informatie en lesstof die haar werd aangeboden opzoog. Ze haalde prachtige punten. De Cito-score in de zesde klas (tegenwoordig groep 8) liet aan duidelijkheid niets te wensen over: dit kind kan naar het gymnasium. 'Maar de middelbare school betwijfelde of iemand uit het milieu waar ik vandaan kwam wel de mentaliteit had om een dergelijke opleiding te volgen... Daarom moest ik eerst een aanvullende test doen.' Ze slaagde met vlag en wimpel.

Ook op de middelbare school (Christelijk Lyceum Delft) had Dekker weer het geluk docenten te treffen die breed geïnteresseerd waren en ook buiten de school activiteiten organiseerden. 'Een van hen was dol op cabaret en toneel. Ik ging bij het schoolcabaret en schreef er teksten voor. Zij nam ons ook mee naar de Haagse

Comedie. Daar zag ik voor het eerst toneel. Ik was meteen verkocht. Ondertussen zong ik al volop, maar ik zag zingen nooit als iets waarvan je je beroep kon maken. Toen ik een paar toneel- en cabaretvoorstellingen had gezien, realiseerde ik me ineens: 'Wacht even, daar kun je ook je brood mee verdienen.'

Van gym naar Schoevers

Haar opa reageerde niet onverdeeld positief op haar plan. 'Hij wees het niet af maar zei wel: 'Je doet eerst een jaar Schoevers, zodat je altijd ergens je geld mee kunt verdienen.' Van het gym naar de secretaresseopleiding van Schoevers: het zal niet zo vaak voorkomen. Dekker: 'Ik had er geen problemen mee, want ik had een doel. Bovendien kon ik een verkorte opleiding van een maand of vier doen. Een soort zomercursus. Ik leerde mijn werk te structureren, plannen en blind typen. Daar heb ik tot op de dag van vandaag profijt van. Voor iedere zelfstandige ondernemer zijn dat nuttige vaardigheden.'

Nog datzelfde jaar (1982) kon ze instromen in het eerste jaar van de Toneelacademie in Maastricht. 'Een shock! Ik was gewend aan discipline en aan heel hard werken, maar daar was ongelooflijk veel vrijheid en ruimte voor zelfonderzoek. 'Als het niet komt, dan komt het niet.' Daar moest ik heel erg aan wennen. Uiteindelijk heb ik die school niet afgemaakt, maar ik heb er ongelooflijk veel geleerd op het gebied van dramaturgie en dictie. Maar ik wilde graag musical doen en dat ging daar niet. Daarom ben ik toen in mijn derde jaar, het stagejaar, geswitcht naar de Kleinkunstacademie in Amsterdam, waar ze wel een musicalopleiding hadden.'

Ook deze opleiding maakte Dekker niet helemaal af, althans niet op de geëigende manier. 'Nog voor ik was afgestudeerd kreeg ik de vraag of ik de hoofdrol in de musical Evita wilde spelen. Dat was in 1987. Dat had te maken met het cabaret op de middelbare school. Met dat schoolcabaret hadden we meegedaan aan Cameretten en aan het Haags Kunstfestival voor de Jeugd, waar ik de persoonlijkheidsprijs won. Daaraan dank ik mijn vriendschap met Inge Tielman, onlangs helaas overleden. Zij hoorde van een impresariaat dat ze een Evita zochten en niet konden vinden. Toen zei zij: 'Ik weet nog wel iemand, maar ze is nog wel erg jong...'

Zonder enige ervaring kreeg Janke Dekker de hoofdrol in een professionele musical. In januari deed ze auditie, in Antwerpen. Tijdens de première, op 7 mei 1987 in Carré, was ze 23 lentes jong. In amper vier maanden was ze klaargestoomd voor het grote werk. De repetities verliepen goed, Dekker genoot ervan. 'Maar later, toen

'Vanaf de derde ging ik naar de Prins Bernhardschool. Een leuke school, een licht gebouw. Vanaf dat moment was mijn lagereschooltijd één groot feest.'

Tekst:
Martin van Rooij

Fotografie:
Aangeleverd

'We wilden destijds per se een basisschool waar ze te voet naartoe konden. Het werd een Montessorischool, maar na drie jaar zijn we geswitcht. Amy had die vrijheid niet zo nodig; die had ze al van zichzelf. Ze had juist behoefte aan wat meer structuur.'

we met de cast gingen werken, werd ik onzeker. Ik dacht: die kunnen veel beter zingen en dansen dan ik. En ik moest dansen! Dat had ik niet geleerd. Niet in Maastricht en niet in Amsterdam. Ik heb toen nog een paar lessen bij het Koninklijk Ballet van Vlaanderen gevolgd. Daar stond ik dan, tussen al die topballerina's. Ik moest pirouettes leren draaien. Ik voelde me echt een lelijk eendje te midden van prachtige zwanen.'

Recensies

Dan komt het grote moment: de première, gevolgd door de recensies... 'Ik kan me er nog twee herinneren. De eerste die ik zag, zal ik nooit vergeten. Een recensie van Jacques Heijer in de *NRC*. De kop was: 'Janke Dekker heeft in *Evita* een moment van magie.' Een andere recensie stond in *Het Parool* en was van Hans Vogel. Hij was ervan overtuigd dat ik de hoofdrol vóór de pauze speelde, en mijn Belgische collega Vera Mann ná de pauze. En hij vond de *Evita* van voor de pauze niks en de *Evita* van na de pauze briljant. Maar dat was Vera helemaal niet. Dat was ik ook. Zo leerde ik dat je je recensies met een zekere afstand moet lezen.'

Achter de coulissen

Inmiddels heeft Dekker haar plek op de planken verruild voor een plaatsje achter de coulissen. Ze is eigenaar van Janke Dekker Producties, een bedrijf dat theater- en musicalvoorstellingen produceert. 'Op dit moment toeren we door het land met onze musical *Willem Ruis, de show van zijn leven* – de eerste productie waar ik zelf niet in meespeel – en over een paar weken gaat *Dansen met de vijand* in de Stadschouwburg in Amstelveen in première. Het is het waargebeurde verhaal van een joodse vrouw uit Nederland die maar liefst zeven concentratiekampen overleefde. De liedjes zijn door haar zelf geschreven. Het is een aangrijpend relaas dat anno nu opmerkelijk actueel is. Leerzaam ook. Daarom breng ik deze voorstelling ook bij middelbare scholen onder de aandacht. Er zijn lesbrieven voor maatschappijleer, Duits en geschiedenis beschikbaar.'

Janke Dekker woont in Amsterdam en is getrouwd met Tom Egbers (presentator van *NOS Studio Sport* en *Studio Voetbal*). Ze hebben een dochter (Amy) en een zoon (Rick). Amy is mezzosopraan en studeert klassiek zang aan het conservatorium van Tilburg. Rick volgt twee universitaire studies: economie en bedrijfskunde, gecombineerd sociale geografie en planologie. 'We wilden destijds per se een basisschool waar ze te voet naartoe konden. Het werd een Montessorischool, maar na drie jaar zijn we geswitcht. Amy had die vrijheid niet zo nodig; die had ze al van zichzelf. Ze had juist behoefte aan wat meer structuur. Vanaf dat moment heeft ze een geweldige schooltijd gehad. Dat geldt ook voor Rick. Ik heb heel veel voor ze gezongen toen ze nog klein waren en we zijn veel met ze naar het theater gegaan. Op hun basisschool was koorzang bijna een hoofdvak. Daar heb je profijt van voor de rest van je leven.'

Janke Dekker (1963)

Na haar debuut op 23-jarige leeftijd als *Evita* speelde Janke Dekker in talloze musicals waaronder *Mata Hari*, *Anatevka*, *Irma La Douce*, *Kruistocht in spijkerbroek*, *Footloose*, *Oorlogswinter de musical* (waarin ze samen met haar dochter op de planken staat) en *Contrapunt*. Ze acteerde in televisiefilms en series (o.a. *Flikken Maastricht*, *12 steden*, *13 ongelukken* en *Vreemde Praktijken*) en in films (o.a. *Ik hou van Jou* en *Down*) en presenteerde televisieprogramma's. Voor haar rol in de musical *The Hired Man* werd ze in 2001 genomineerd voor de Musical Award.
www.jankedekkerproducties.nl

'Ik voelde me een lelijk eendje tussen al die topballerina's.'